

(i) عبد الغفور قمریشی دے نظریے موجب پنجابی زبان دی تھا دا ڈھیر گورٹھا احاطہ کرو۔

پہلاں گل:

عبد الغفور قمریشی نے پنجابی زبان اتے دو کتاباں لکھیاں ہن، اوہ میاں نے "پنجاب ادب دی کہانی" لکھی اے جیڑی پنجابی تھانہ پنجابی زبان دی خصوصیات، ارتقائی تاریخ، اسے دے وکھریے پکے تے مشاعرے دی مختلف صیماں دا وکھرو کہ جائزہ لیندی اے۔ اوہ میاں نے ڈو ٹکڑاں مشاہیر لکھ کرے پنجابی کہتا لکھی اے۔ جس طرحاں وارث شاہ لکھوے ہن

پنجابی بولی ساڈی دلاں دی جان اے
لوکاں دے دکھ سکوتے پیار دی زبان اے

پنجابی زبان دی تھا دا احاطہ:

پنجابی زبان دی تھا اکھ مکھل، مستند کتاب اے اس وجہ اوہ میاں نے چار مختلف پاپ ککے۔ پہلا باب دا اکھ وکھرا موزوع اے۔ جیہیاں دی تفصیل درج ذیل اے

پہلا باب: پنجاب و پس دی کہانی:

پہلا باب وچ عبد الغفور نے پنجابی زبان لولن والے لوکاں دی علاقہ بنا

وائے دسیا ہے۔ پنجابی لوگوں، وائے لوگ پنجاب سے
 اس دے ادگر علاقیان وچازر پھوڑے نہیں۔
 اوہیں نے اس بار وچ پنجابی زبان دے مختلف
 لہجے بارے دسیا ہے۔

- 1- لوہڑی باری لہجہ
- 2- سریشکی لہجہ
- 3- سالوی لہجہ
- 4- راجپوتانہ لہجہ
- 5- ٹکسالی لہجہ
- 6- رعابی لہجہ

(2) دو جباب: پنجاب دے لوگ گیت

دو جباب پنجاب دے لوگ گیتاں دے بارے
 اے۔ پنجابی زبان دی مہمان موسیقی لہجے
 گیتاں توں بیویزی اے۔ پنجاب دے لوگ
 پنجابی وچ مختلف قسم دے لوگ گیت نگہرے
 نہیں۔ پنجاب دے لوگ گیتاں وچ مختلف
 قسمیں نہیں۔

1- لوری

لورم لوری دورہ کٹوری

لی لے نکیا

لوکان لوں چوری

2- مقال

کوئی کتنا اے
ہر امیر اہل اے

3- کٹی

کٹی کلیر دی
بگ میرے کلیر دی

4- ماہیا، ڈھولا

use more specific, relevant and self explanatory headings.....

3- تیمباب: پنجاب وی شاعری

عبد القادر نے پنجاب کے شاعراں کی
شاعری بارے میں دیا ہے اور میان نے
شاعری کے مختلف دوروں میں
وجہ

1- قدیم شاعری

2- کلاسیکی شاعری

3- جدید شاعری

اور میان نے شاعری کی مختلف قسموں بارے

دیا ہے

1- عشقیہ شاعری

2- مزی شاعری

3- مہالزی شاعری

4- صراحتیہ شاعری

5

5- صوفیانہ شاعری۔

6- صریح شاعری۔

7- کلاسیکی شاعری۔

4- چوقباب: پنجاب ادب دی دور وند:

عبد الغفور قریشی نے پنجالی مارے
مختلف دور دیسے نیں۔ اوہنیاں دے مطالق
اے زمان ارتقاء تون بعد و خودائی اے
امید زمان مختلف حالاتان تون گزر کے اصل
شکل وچ سزئی اے۔ امید درج ذیل دوران
تون گزری اے۔

1- صوفیان دا دور

2- دو جا اسلامی دور

3- عوارث شاہ دا دور

4- نوان پنجالی دور

5- صوجوہ پاکستانی دور

اوہنیاں نے عمارت کرام تون لے کے

صوجوہ پاک بھارت دے وند دے حالاتان

دے پارے دسیا اے تے ان ساریاں دوران

دا پنجالی زمان تے اثر بارے وی دسیا اے

پنجاب دی فکری تحریکوں دا اثر:

پنجاب اوتے مختلف تہذیبوں تے فکری تحریکوں نے پنجابی اوتے مختلف اثر کیتا اے
یادگار دی علی گڑھی تہذیبی سہارا درنازیل
تحریکوں نہیں اثر کیتا اے

- 1- سکھ سہا تحریک
- 2- الہ انڈیا سٹیٹل کانگریس دا اثر
- 3- آل انڈیا مسلم لیگ
- 4- کانگریس تحریک
- تحریک خلافت

پنجاب ادب وچ فقہ کاری:

پنجابی ادب وچ لکھن داروان فکری تے فارسی زبان تہذیب آ پیا اے۔ پنجاب ادب وچ مختلف فقہ مشہور نہیں تے ایس وچ مختلف متنازع باقی جا رہیاں نہیں۔

- 1- بدیشی فقہ
بیر رائیگا
- 2- بھارتی فقہ
روپ سنت
- 3- پنجابی فقہ
مہذا صاحبان

بین القواہی قصہ

الف لیلادیاں کیا سنیں

add a few more arguments.....

مکری گل:

عبدالغفور قمر شیخ نے پنجابی لکھتا
 زبان دی تھا اُن ڈوٹنگے احاطے توں لہجہ
 نکلے اے۔ جس وچ پنجابی زبان دی سانی
 ارتقاء توں تے تہ اس وچ قصے کاری دا
 وجود وی دسیا اے۔ اوہناں نے پنجابی لواقف
 ، معاشی تے سماجی حالات ، تکریمات دا اثر تے
 پنجابی دے قریب دور توں لہجے دور تک پیر
 گل دسیا اے۔ ایس زبان وچ روحانی احساس
 وی پایا جاندا اے جیہڑاں ملے شاہ پیرے میں
 ملے شاہ کی جہاں میں کون؟
 پنجابی بولی وچ تہ و جہ توں؟

عبدالغفور قمر شیخ ایہہ تھا کہ لہجے پنجابی زبان
 لڑن اُن وکھرا مقام دیتا اے۔
 لہجے اہتر ستار

رو پنجابی ادب دی کہانی، ساڈے پنجابی ادب
 دا میا نڈرا ساہنے لیا ونڈی اے؟